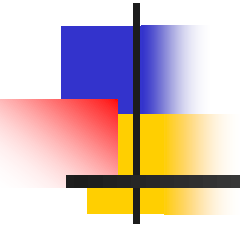

Sociální pomoc

Mirka Wildmannová

Sociální pomoc

- = činnost subjektů směřující k poskytnutí pomoci všem osobám, které jsou ohroženy obtížnou sociální situací.
- = pomoc má umožnit tuto situaci řešit nebo zmírnit.

Obtížná sociální situace – nepříznivý stav nebo souhrn nepříznivých podmínek a okolností vztahující se k osobě nebo společně posuzovaným osobám

Cíl sociální pomoci

- **Navrátit občanovi co nejrychleji sociální suverenitu**
- **Pomoci překonat přechodně stadium sociálně-ekonomických potíží**
- **Řešit trvalé svízelné postavení**

System sociální pomoci řeší situace:

- **Kdy jsou ohrožena práva občana**
- **Kdy se občan nachází v hmotné nouzi**
- **Kdy je občan v sociální nouzi a není schopen zabezpečit svoje potřeby vlastními silami**
- **Kdy mu tato situace hrozí**

Výchozí principy moderní sociální pomoci:

- **Demonopolizace**
- **Decentralizace státní sociální správy**
- **Demokratizace sociální správy**
- **Pluralizace zdrojů pomoci**
- **Změna objektu sociální pomoci**
- **Pluralizace forem – nástrojů sociální pomoci**
- **Humanizace prostředků sociální pomoci**
- **Přiměřenost sociální pomoci sociální potřebě**
- **Personifikace sociální pomoci**
- **Profesionalizace sociální pomoci**

Životní minimum (zákon č. 463/1991 Sb.)

Dvě hladiny životního minima

- Existenční minimum
- Sociální minimum

- *System do roku 2006 neobsahoval pobídkový mechanismus, necht' k aktivnímu hledání zaměstnání, pasivní setrvávání na dávkách*
- *Akceptace požadavků: „employment friendly“, k 1.1.2007 zákon č. 110/2006 Sb.*

Zákon o životním a existenčním minimu č. 110/2006 Sb.

- Cílem je zabránit zneužívání systému a zefektivnění vyplácení dávek
- Valorizace: index spotřebitelských cen vzroste od počátku rozhodného období o 5%, vláda může též v mimořádném termínu
- ŽM stanoveno jako jednosložkové
  - *Náklady na bydlení vyloučeny, poskytují se*
    - *na základě zákona č 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře – příspěvek na bydlení*
    - *Na základě zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi – doplatek na bydlení*

Nástroje sociální pomoci

- **Poradenství**
- **Sociálně-právní ochrana**
- **Sociální prevence**
- **Sociální služby**
- **Dávky sociální péče**

1. Poradenství

- **Výměna informací mezi
poradcem a klientem**
- **Úkolem poradenství je
poskytnout pomoc při řešení
obtížných sociálních situací
občanů**
- **Preventivní i nápravná funkce**
- **Chybí statistické údaje**

2. Sociálně-právní ochrana

- **Poskytuje se nezletilým dětem a občanům, kteří nemají způsobilost k právním úkonům nebo nejsou schopni vlastními silami uplatňovat oprávněné zájmy a zákonem chráněná práva**
- **Preventivní a poradenská činnost**
- **Výchovná opatření**
- **Ústavní výchova a ochranná výchova**

3. Sociální prevence

- Soubor aktivit ovlivňujících proces socializace a sociální integrace
- Ochrana společnosti před sociálně patologickými jevy (kriminalita, toxikomanie, rasismus, sociální parazitismus, násilí)
- Došlo k posílení počtu sociálních pracovníků, sociální práce

Cíl sociální prevence:

- ***Zabránění vzniku příčin negativních společenských jevů***
- ***Zamezení šíření sociálně-patologických jevy do dosud nezasažené části společnosti***
- ***Opětovné sociální začlenění osob, které jsou nositeli sociálně-patologického chování***

Sociální služby

Služby sociální péče

- **Pečovatelská služba**
- **Osobní asistence**
- **Služby rané péče**
- **Domovy pro osoby se zdravotním postižením**
- **Domovy pro seniory**
- **Chráněné bydlení**
- **Odlehčovací služby**
- **Sociálně zdravotní služby**

Služby sociální intervence

- **Sociální poradenství**
- **Azylové domy**
- **Denní pobyty pro bezdomovce**
- **Noclehárny**
- **Krizová centra**
- **Linka důvěry**
- **Střediska drogové intervence**
- **Domy na půl cesty**
- **Terapeutické komunity**

Financování sociální péče

- **Sociální služby**
  - Dotace „na lůžko“
  - Dotace „na hlavu“
  - Kraje
  - Obce (dotace na provoz DPS a ústavů sociální péče)
  - NNO
  - občané
- **Dávky sociální péče**
  - Převážně financováno ze SR

Nový model financování sociálních služeb, zákon č. 108/2006 Sb.

- od „*pasivního závislého pacienství*“ k „*aktivnímu klientství*“
- Sjednocení podmínek pro získání veřejných prostředků
- Zabezpečit spoluúčast pacienta – klienta
- Zrušení paušalizace pohledu na ZPobčany a starobní důchodce
- Start deinstitucionalizace a individualizace péče
- Reagovat na evropské trendy

Východiska dalšího vývoje systému sociální pomoci

- Odborné posouzení individuální situace osob
- Specifika případů sociální pomoci
- Aktivní opatření v sociální pomoci
- Testování majetkových poměrů
- Možnosti individuálního posuzování
- Snížení role státu

Cíle nového systému

- Nedeformovat – korigovat
- Zabezpečit vyšší adresnost – sociální práce
- Aktivní opatření – obnovení sociální suverenity
- Snížit roli státu
- Efektivní nástroje
- Transformace systému sociálních služeb – průběžná transformace

Problém nečerpání dávek

- **Neznalost existence příslušné dávky**
- **Složitost žádosti o dávku – nejasnost v pravidlech**
- **Neschopnost komunikovat v úředním jazyce**
- **Zvládnutí administrativní procedury**
- **Indikátor neefektivnosti systému - ?**

Sociální reforma 2012 - cíle

- **zjednodušení systému sociální ochrany**
- **zefektivnění práce orgánů státní správy**
- **dosažení maximální možné účelnosti dávek**
- **snížení administrativní zátěže pro uživatele služeb**
- **efektivní zacílení a zajištění adresnosti sociálních dávek**

Změny v systému od ledna 2012

- Část agendy přesunuta na Úřady práce – **jednotné výplatní místo** pro administraci dávek poskytovaných MPSV
- **Karta sociálních systémů** – sKarta
(součástí jednotného informačního systému práce a sociálních věcí)

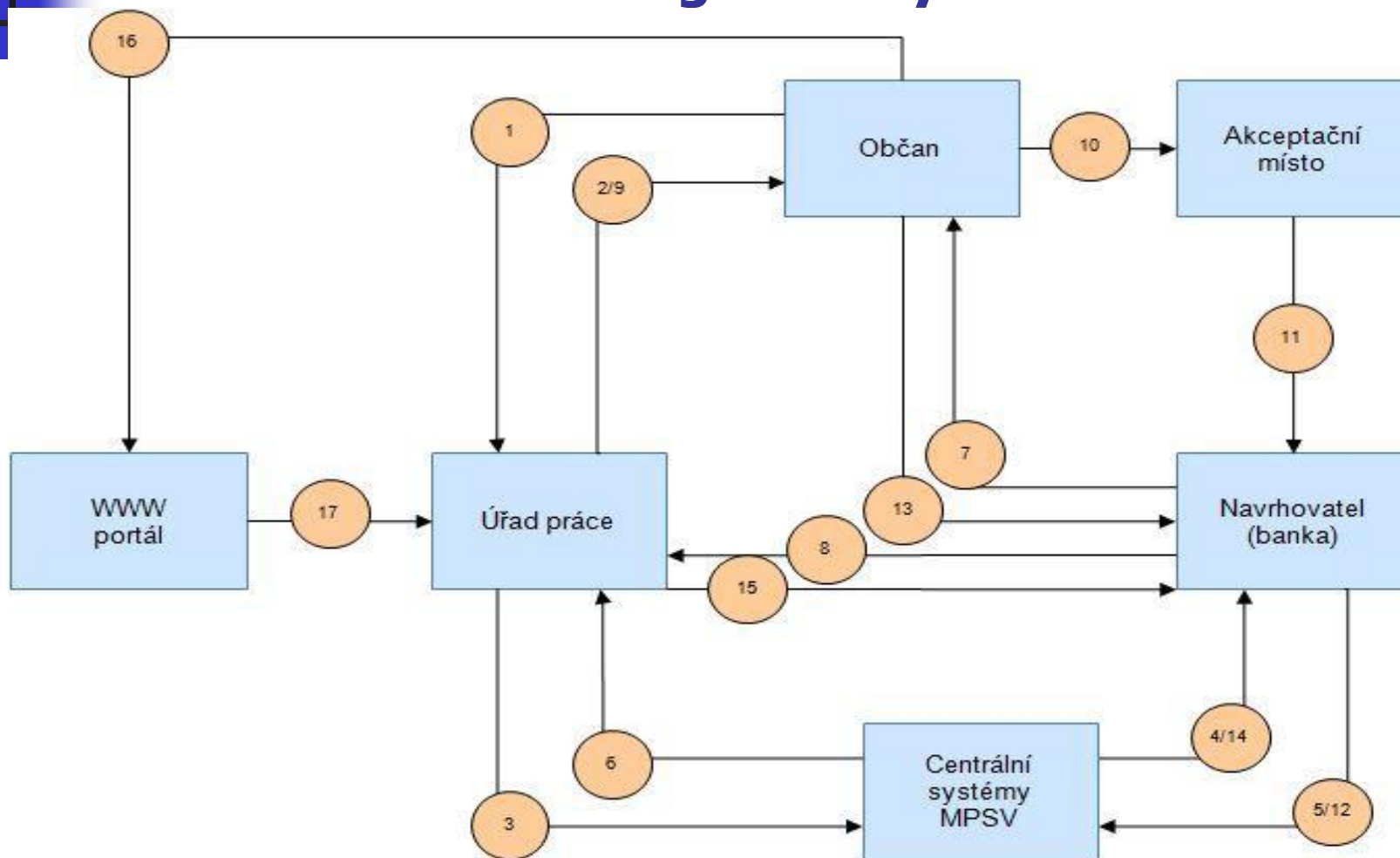

sKarta

- Identifikační funkce
- Platební funkce
- Omezovací funkce

Základní schéma fungování systému

Sociální karty v zahraničí

- Carta Acquisti – Itálie: celostátní projekt
- The Moscow Social Card – Rusko: regionální projekt
- Bashkortostan Social Card – klasická plastová bankovní karta
- Univerzální elektronická karta: od roku 2012, od ledna 2014 každý občan Ruska nad 14 let
- Direct Card – USA: dávky se vyplácí převodem na předplacené karty nebo na debetní karty spojené s účtem
- Nizozemsko, Polsko, Španělsko

Literatura:

- Krebs a kol.: Sociální politika, kap. 13